

9. ÉVFOLYAM
TERMÉSZETTUDOMÁNYI VIZSGA
FÖLDRAJZ

ELMÉLETI TÉTELEK

1. A Naprendszerünk (helye a Világegyetemben, a bolygócsoporthoz hasonlítása, a Nap bemutatása, a Föld bolygó-jellemzői)
2. A Föld belső szerkezete (fizikai tulajdonságai, geoszféráinak jellemzői: a kéreg, a kőzetlemezek típusai, a földköpeny és a mag)
3. Lemeztektonika (lemezmozgások, lemezcsoporthoz hasonlítása, a tanult lemezek és helyük a Földön)
4. A felszín alatti vulkánosság: a magmatizmus és következményei (asztenoszféra és belső áramlása, magmakamrák, magmás kőzetek és ércek keletkezése)
5. A felszíni vulkánosság és hatásai (a kitörés fázisai, a vulkáni kúpok típusai, vulkánok a lemezperemeken, forrópontos vulkánosság, a magma típusok, vulkáni utóműködés)
6. A földrengések és hatásai (a kipattanás okai és a fő „rengés-övek” a Földön, mérése, „védekezési módok” a károk csökkentésére, a legutóbbiak helyei és okozó lemezei, prognosztizálás.)
7. A gyűrődés és a vetődés (kialakulása, jellemző domborzati formái, előfordulásai)
8. A Pacifikus-hegységrendszer (keletkezési ideje, módja, vonulatai, helye a Földön, formakincsei, ásványkincsei, főbb tagjai)
9. Az Eurázsiai-hegységrendszer (keletkezési ideje, módja, vonulatai, helye a Földön, formakincsei, ásványkincsei, főbb tagjai)
10. A földtörténeti elő- és őidő földrajza és evolúciója (főbb lemezmozgások, hegységképződések, az állat- és növényvilág főbb képviselői, reliktum faj, a mai légkör kialakulása, a szárazföld meghódításának folyamata, keletkező ásványkincsek)
11. A földtörténeti középső- és újidő földrajza és evolúciója (főbb lemezmozgások, hegységképződések, glaciális, interglaciális, periglaciális területek, az állat- és növényvilág főbb képviselői, endemikus faj, keletkező ásványkincsek)
12. A Föld légköre (összetétele, szerkezete, a légszennyezés módjai, ózonlyuk, savas eső)
13. A levegő felmelegedése (a beérkező napsugarak, a felmelegedést módosító tényezők, az üvegházhatás, a megnövekedett CO₂ kibocsátás veszélyei, a Kyotói Egyezmény, a CO₂ kvóta)
14. Csapadék (felhő- és csapadékképződés, felhőtípusok, csapadékfajták, néhány csapadéktípus meteorológiai jele)
15. A szél (keletkezése, jellemzői, szélzászló, főnszél, szélárnyék, a szél hatásai, a Magyarországra érkező leggyakoribb légtömegek főbb jellemzői)
16. Ciklonok, anticiklonok (kialakulásuk, hasonlításuk, frontok)
17. Az óceánok és a tengerek (domborzatuk, fizikai jellemzőik, az óceánok hasonlítása, tengerfajták, hasznuk, vízszennyezés az óceánokon és a tengereken)
18. A tengervíz mozgásai (függőleges mozgások: hullámozgás és keverő mozgás, vízszintes mozgások: árapály és tengeráramlások)
19. A folyók (fizikai jellemzőik, munkavégző képességük, torkolat, vízválasztók, vízgyűjtők, árvíz, belvíz, szerepük a gazdaságban, a kontinensek legnagyobb folyói, a vízszennyezés leggyakoribb módjai a folyókon)
20. A tavak (keletkezésük, pusztulási folyamatuk, a kontinensek legnagyobb tavai, szerepük a gazdaságban, a vízszennyezés leggyakoribb módjai a tavakon)

GYAKORLATI TÉTELEK

1. Helymeghatározás és távolságmérés a térképen (fokhálózat és méretarány)
2. Magasságmérés a térképen (szintvonalak használata)
3. Domborzatrajzolás szintvonalas alaprajzról
4. A bauxit felismerése, keletkezése, típusai és néhány lelőhelye a Földön (kőzetfelismerés)
5. A szénfélék felismerése, keletkezése, típusai és néhány lelőhelye a Földön (kőzetfelismerés)
6. A magmás kőzetek felismerése, keletkezése, hasznosítása (kőzetfelismerés)
7. Az üledékes kőzetek felismerése, keletkezése, típusai felhasználásuk (kőzetfelismerés)
8. Nevezd meg a kontúrtérképen Európa főbb tájait! (topográfia, kontúrtérkép)
9. Nevezd meg a kontúrtérképen Ázsia főbb tájait! (topográfia, kontúrtérkép)
10. Nevezd meg a kontúrtérképen Afrika és Ausztrália főbb tájait! (topográfia, kontúrtérkép)
11. Nevezd meg a kontúrtérképen Amerika főbb tájait! (topográfia, kontúrtérkép)
12. A kapott hőmérsékleti adatok felhasználásával végezd el a feladatot! (számolási feladat)
13. A kapott hőmérsékleti adatok felhasználásával végezd el a feladatot! (adatfeldolgozás grafikonos ábrázolással)
14. A levegő telítettségi görbéjének/táblázatának segítségével végezd el a feladatot! Válaszodat indokold!
15. A levegő telítettségi görbéjének/táblázatának segítségével végezd el a feladatot! Válaszodat indokold!
16. A Föld észak-déli irányú hosszmetsetén a nevezetes szélességi körök közé rajzold be az általános légkörzés jellemző függőleges légmozgásait! Nevezd meg a szélességi körök között uralkodó szeleket! (ábra kiegészítés)
17. Az adott meteorológiai térképet megvizsgálva válaszolj a kérdésekre, feladatokra! (tematikus térkép használati készsége)
18. Nevezd meg a kontúrtérképen a Föld nagy folyóit! (topográfia, kontúrtérkép)
19. Nevezd meg a kontúrtérképen a Föld nagy tavait! (topográfia, kontúrtérkép)
20. A kapott diagramok alapján ismertesd a gazdaság légszennyező forrásainak megoszlását! (diagramelemzés)